

ЗОРИЩА

ЕВАНГЕЛСКО
ПЕРИОДИЧЕСКО
СПИСАНИЕ.

ГОД. 7.

ЦАРИГРАДЪ, МАРТЪ 1871.

БРОЙ 3.

ЩО Е ВЪСПИТАНИЕ?

Едно добро възпитание, въ най пълный-тъ смьслъ на рѣчь-тъ състои въ основа *тѣлесно*, *умствено* и *душевно* развитие, което прѣдуготовява челоуѣка и го снабдѣва съ нужды-тъ способности за удовлетворително и право извршване на длъжности-тъ въ животь-тъ.

“Здравъ умъ въ здраво тѣло” бѣше пословица на староврѣменны-тъ мъдрецы. Толкозъ е влияніе-то което тѣлесно-то състояніе има въ умственъ-тъ дѣятельность, щото ако ся не развие и ся не укрѣпи тѣлесна-та сила на младенецъ-тъ не може да ся очакува много полза отъ умствено-то развитие. Слѣдователно първа-та грижа на родители-тъ за дѣте-то, което е възврено тѣмъ за важно-то дѣло на възпитание-то, трѣбува естествено и праведно да е тѣлесно-то му развитие и укрѣпяване. Много родители и учители въ ревность-тъ ся къмъ прѣподаване-то на науки-тъ и въ славолюбиво-то си желаніе да видятъ дѣте-то си да прави голѣмъ успѣхъ въ учение-то, правятъ вредителнъ погрѣшкы въ тѣзи първж и основнж часть на възпитание-то. Прибързватъ та прѣсилватъ малкы-тъ дѣца въ науки-тъ, и така полагатъ за себе си основж за голѣмж и неутѣшимж скърбъ. Учители-тъ по нѣкогаж забравятъ че за дѣца-та въ училище-то умѣренна-та *игра* на редовны-тъ и опрѣдѣленны-тъ врѣмена е толкозъ потрѣбна колкото прѣговаряне-то на уроцы-тъ. Колко училищны зданія може да намѣри нѣкой по Българіѣж които сж окружены съ широкъ и равенъ дворъ и снабдѣны съ съ способности-тъ у-

реждения за общъ-тъ игрж и за здравіеносны-тъ тѣлесны упражненія на ученицы-тъ? До толкозъ малко ся оцѣнйва тази нужда, щото вѣроятн ако бы държжли нѣкой училищны настоятели да иждивятъ общинскы-тъ пары за таквозъ нѣщо твърдѣ скоро бы излѣзли таквизъ гражданы, които да помѣржтъ и да протестуважтъ противъ това злоупотрѣбеніе и да казватъ: “Ный провождамы дѣцата си въ училище-то за наука, а не за игрж.” А пакъ влѣзте въ училище-то и ще видите педесетъ, шестдесетъ, и до сто малкы дѣца събраны въ единъ стаѣж да сѣдятъ нагрѣбены на столъ-тъ безъ подпоркж на кръстъ-тъ, три четьри часа наредъ, и много отъ тѣхъ задрѣмуважтъ съ книгж-тъ въ рѣкж.

Най малкы-тъ дѣца, които още не знаѣжтъ свободно да прочитатъ, иматъ твърдѣ малкж ползж отъ държаніе-то на книгж-тъ въ рѣкж, и никога не трѣбаше да сѣдятъ повече отъ единъ часъ безъ никакъвъ распусъ, за единъ четвъртъ или половинъ часъ врѣме за свободно разиграваніе и за расхлажданіе въ чистый-тъ въздухъ. Но много родители мыслятъ че на дѣте-то не трѣба игра, и щомъ ся върне горко-то дѣтенце отъ училище-то, каратъ го пакъ да сѣдне въ яглъ-тъ и да прѣговари урокъ-тъ си. Слѣдствие-то на туй неразумнѣе на естественны-тъ изыскуванія е или да вкорени въ дѣте-то едно отвращеніе отъ книгж-тъ, или пакъ да вдѣхне въ него едно не естествено славолубіе, и като не намѣрва сладость въ дѣтинскы-тъ игры и въ нужды-тъ тѣлесны упражненія умъ-тъ му узрѣва прѣди врѣме; тази зрѣ-

лостъ обаче, често ся уприличава на ябълка-тъ която прѣди врѣме-то си ся вижда красна и узрѣла и пада отъ дърво-то, защото *червей работы въ сърдце-то ѝ*.

Вѣрвamy че България е изгубила много благонадеждны младежы, и днесъ е лишена отъ тѣхъ отъ тѣхъ причинъ. Всякой който чете тѣзи забѣлжванія може да си докара на умъ нѣколко жалостны примѣры отъ таквызи трудолюбивы и любоучителны млади Българи, които чрѣзъ успѣхъ-тъ си въ науки-тѣ сж сторили голѣмъ честь на майкѣ си *Българийж*, но за жалость сж были пристигнати отъ безврѣменъ смърть по слѣдствіе на болести на които основата ся е хванѣла чрѣзъ вышеречено-то прѣстѣпваніе на естественнй-тъ законъ на дѣтинскй-тъ возрастъ. За туй мыслимы да е полезно тука да напомнимъ на читатели-тѣ си за важность-тъ на тѣлесно-то възпитаніе.

КАКВО СЪМЕ ПОСЪВАТЕ ?

Какво ще мыслите за мудрость-тъ, или за общы-тѣ чувства на одного чловѣка когото ще намѣрите че посѣва нива-тъ си съ каклично сѣме съ надеждж да произведе жито ? или, ако е посѣялъ сѣбодило сѣме и рече, Очакувамъ да пожьнъ отъ тамъ ечимыкъ ? Читателю, не е ли възможно да си ты онзи чловѣкъ ?

Каклично-то сѣме не ще да произведе жито, нито бодило-то ечимыкъ. Можете да ми кажете че опыть-тъ ны учи другояче. Истинъ, но това не отговаря напълно на питаніе-то. Правый-тъ отговоръ е този : Богъ е далъ съ врѣме на създааніе-то на всякъ зеленъ трѣвъ и на всяко дърво силъ да производатъ сѣме споредъ видъ-тъ си : Ты сѣнешъ голо зрно, каквото ся случи пшенично или друго нѣкое. А Богъ му дава тѣло както си ще, и на всяко сѣме свое-то му тѣло. 1 Кор. 15 ; 57, 58. Така што неврѣменно както слѣдъ ноцъ слѣдува днь, а слѣдъ сѣидбж жьтва, годинъ слѣдъ годинъ. "Понеже какоето посѣе чловѣкъ това ще и да пожьне." Това можеше да стане другояче, защото Богъ може да направи всичкы-тѣ работы ; но така имъ е благоволилъ, и нѣма таквазы сила у чловѣка што да може да на-

прави нѣкое измѣненіе въ урѣжденія-та Божіи.

А защо да казвамы толкозь върху единъ твърдъ явель прѣдметъ ? Защото показва силъ-тъ на това що слѣдува. Понеже каквото посѣе чловѣкъ това ще и да пожьне. Защото който сѣе въ плть-тъ си, отъ плть-тъ ще тлѣние да пожьне, а който сѣе въ Духъ-тъ, отъ Духъ-тъ ще животь вѣченъ да пожьне. Гал. 6 ; 7, 8.

Чловѣкъ има душа която го учи да гледа отвѣдъ този свѣтъ. Свято-то Писаніе ны поучава да мыслимы за нѣщо повече отъ колкото можемъ да видимъ, и да вѣрвamy това което ныи сега не видимъ. И сега, като има единъ Богъ и едно небе отъ святость и блаженство, не ся ли вижда разумно че една душа която люби Бога, и му слугува, и ся наслаждава въ него, и ся съобщава съ него, и която желае неговж-тъ милость и присѣтствіе-то му е приуготована подиръ смърть-тъ да живѣе съ него вѣчно въ обиталище-то на блаженство и на святость.

Това ще бжде само да ся наслаждава въ блаженство-то "споредъ видъ-тъ си," за което таквъ единъ чловѣкъ е вече приспособенъ и приготвенъ, и начало отъ което той бѣ вкусилъ вече на земь-тъ.

Но, отъ другъ странъ, да си прѣдположимъ че чловѣкъ като умира, пълнъ съ лошы чувства и горестъ, и завистъ и злобж ; понеже смърть-та не може да произведе нѣкакво нравственно измѣненіе въ чловѣчскй-тъ характеръ и расположение, колкото ясно ся види че всичкы-тѣ тѣзи страсти на онзи свѣтъ, неизбѣжно ще съставятъ едно положеніе отъ най нестерпимо злощастіе : "Понеже каквото посѣе чловѣкъ това ще и да пожьне."

Или да земемъ друго-то прѣдположеніе. Чловѣкъ ся труди и работи днѣя и ноцѣя да придобые богатство. Негово-то побужденіе за дѣто прави това, е бждщо-то утѣшеніе, за самосебе си и фамилий-тъ си. Но да прѣдположимъ, както често ся случавя, ако смърть-та го нападне въ срѣди всичкы-тѣ му трудове, или както ся случавя често, че го пристигне твърдъ скоро, най дълго слѣдъ нѣколко години отъ като дості-

гне точкѣ-тъ на трудове-тъ си, това е доста очевидно че той не може да земе съсь себе си онова наслѣдіе което е наслѣдувалъ прѣзь всичкій-тъ си животъ. Сега, ако не ся е грыжалъ, и не ся е приготвлялъ за благополучіе-то си отвѣдъ гробъ-тъ, разумно ли е да очакува че ще бѣде блаженъ въ онзи свѣтъ въ който е повыканъ?

Ако сте прилежни и съ много молитвы търсите да знаете волю-тъ Божію, както е открыто въ Свято-то Писаніе чрѣзь Духъ-тъ му, (Прит. 2; 2. Іоан. 3; 59. Лук. 11; 15) ако искрено приемате и пригрѣщате наредбѣ-тъ му за спасеніе чрѣзь Исуса Христа, както ся казва тамъ, (Іоан. 3; 14-56. Дѣян. 15; 58, 59.) ако държите постоянно общеніе съ Бога както съ единъ примиренъ Отець, чрѣзь възлюбленный-тъ му Сынъ, (Гал. 4; 6, 7. Рим. 8; 15-17) ако вы, чрѣзь Духъ-тъ, ежедневно умъртвявате развращенны-тъ си страсти и склонности, (Рим. 8; 13.) ако търсите да сте вѣчно водими въ всичко чрѣзь Духъ-тъ Божій, (Псал. 142; 10. Рим. 15; 1-4.) ако употребявате за слава Божію таланты-тъ които ви сѣ повѣрени, а на конецъ, както родитель, пріятель, съсѣдъ, или въ кое да е друго отношеніе въ животъ-тъ, ако приложите всичко-то си вліаніе за да привлѣчете други къмъ Христа, (Мат. 23; 21. Ефес. 6; 4. Іак. 5; 20.) тогава “посѣвате въ Духъ-тъ;” и както несумѣнно всяко сѣме произвожда плодъ споредъ видъ-тъ си, ще “пожнете вѣчень животъ.” Може че “посѣвате въ сълзи;” врѣме-то за сѣяніе е трудно, и не е всякога пріятно, ще “пожнете въ радость.” Може да ходите съ рыданіе като носите тоза скѣпоцѣнно сѣме; но безъ сумѣніе ще дойдете пакъ съ радость, като носите свои-тъ снопы съ себе си (Псал. 126; 5, 6.) Защото, “кой-то сѣе правдѣ ще има истиннѣ заплатѣ.” (Прит. 11; 18.) Спасавате не само себе си, вѣроятно ще бѣдете благополучни орѣдѣя за побужденіе на други, и тѣ пакъ за мнозина други: и така ще получите всякогашно-то прѣумножаваніе на радость-тъ си. Защото кой-то така пожьва “зема заплатѣ и събира плодъ въ животъ вѣчень, за да ся радватъ на едно и кой-то сѣе и кой-то жьне.” (Іоан. 4; 56.) Но ако забравяшь Бога, и не

внимаешь въ слово-то му и волю-тъ му (Псал. 9; 17. Прит. 1; 24) и заглушавашъ гласъ-тъ на совѣсть-тъ, съ угожденіе на похоти-тъ си плѣтскы, на похоти-тъ на очи-тъ, и на гордость-тъ на животъ-тъ, (Рим. 8; 5-8. Гал. 5; 19-21.) или ако наклонности-тъ ви сѣ на земны-тъ пѣща, и гы търсите само заради себе си, и безъ отношеніе за слава-тъ Божію, както вашъ главнѣ цѣль, (Фил. 3; 19. Іоан. 2; 15 и пр.) ако вліаніе-то и примѣръ-тъ ви вмѣсто да води други къмъ небо-то, а то напротивъ води гы да ся прѣдаватъ на беззаконіе съ жажды-тъ си, или да прѣзиратъ благополучіе-то, или най малко да бѣдѣтъ равнодушни (Прит. 5; 55. 6; 12-13. 15; 20. Ефес. 3; 4-6. Мат. 23; 24-28) тогава “посѣвате за плѣть-тъ,” и така вѣрно както всяко сѣме произвожда споредъ родъ-тъ си, вы ще “отъ плѣть-тъ да пожнете тлѣніе.” Ты грѣшишь и правишь други-тъ да грѣшатъ; но “Богъ поругаемъ не быва,” нито може да бѣде поругаемъ. Има явны слѣдствія, дѣто, ако негова-та благодать не забраня, трѣбува да ся слѣдува. Единъ жьтвъ ще пожнете, но тя ще бѣде отъ скръбъ и бѣдствіе, “срамъ и всегдѣшно прѣзрѣніе.”

Още едно нѣщо. “Има врѣме за всичко, и срокъ за всяко нѣщо подъ небо-то.” Сѣидба-та и жьтва-та слѣдуватъ едно редовно послѣдованіе. Никой не посѣва есенъ съ намѣреніе да пожне зимѣ. Никой кой-то прѣнебрѣгва врѣме-то за сѣидбѣ, не може да ся радва въ жьтвъ. Сега, само въ този животъ е наша-та сѣидба, въ който съ обновленіе чрѣзь Духа Святаго, и съ примиреніе и спасеніе чрѣзь вѣръ въ Исуса Христа е възможно да пожнемъ. Скоро ще ся яви въ облацы-тъ небесны единъ подобенъ на Сына чловѣческаго, който ще има на главѣ-тъ си златенъ вѣнецъ, и въ рѣкѣ-тъ си сѣръпъ остръ; и ангель ще выкне съ голѣмъ гласъ: Простри сѣръпъ-тъ си и жьни; защото дойде часъ-тъ да жьнешъ, понеже изсѣхнѣ земна-та жьтва. (Откр. 14; 14, 15.) И тогазы какво остава за лѣнивыи-тъ слугѣ, освѣнъ да кѣса сѣрдце-то си, но съ всѣмъ бесплодно рыданіе: Прѣминѣ жьтва-та, и свѣрши ся лѣто-то, а азъ не ся избавихъ? Защото тогазы ще проводи Сынъ чловѣческій ангелы-гѣ си и ще съберѣтъ отъ царство-то негово

вси-тъ стблазни, и оныя които правятъ беззаконіе; и ще ги хвърлятъ въ пещь-тъ огненнѣ; тамъ ще бѣде плачь и скръданіе съ жббы. Мат. 45; 41, 42.

“Който има уши да слуша нека слуша.” Това е истина, важность-та на койло вѣчность-та ще открье съ единъ начинъ отъ който ный можемъ сега да съставимъ едно малко повятіе; “Повеже каквото посѣе чловѣкъ, това ще и да пожъне.” Колко неизреченнѣ значителность има тогазъ въпросъ-тъ, Какво сѣме сега посѣвашъ?

ЧЕТЕНЕ ЗА МОМЫ-ТЬ.

Житіе-то на Г-юж Анж Морв.

(Продълженіе отъ брой 2-й.)

Даровита-та дѣвочка Анна когато была само на седемнадесетъ годишенъ възраст, зѣла първѣ-тъ стѣпка въ славното поприще на писателство-то въ което слѣдувала въ седмдесетъ-тъ си години. На тридесетъ години като была, име-то ѝ ся чувало съ голѣмѣ похвалѣ между най учены-тъ и най славны-тъ писатели.

Истинно благочестіе ѝ упазило отъ прѣвъзносаніе и отъ славолубіе, и, ако и да е была окрѣжена отъ богаты, тщеславны и свѣтовны чловѣцы, упазена была отъ искушенія чрѣзъ благодать-тъ на оногова когото тя търсила още въ младость-тъ си, и който выжгы гледа онѣзи които му ся боятъ и които ся надѣжтъ на милость-тъ Му.

Тя имала прѣвъсходнѣ дарѣ въ писмосъчиненіе, и писма-та ѝ служатъ за чистотѣ-тъ на языкъ-тъ и за възвышены-тъ чувства които въ тѣхъ ся изразяватъ. Най послѣдньо-то ѝ писмо было написано когато тя была на *осмдесетъ и осмъ години*, малко врѣме прѣди смърть-тъ ѝ. На това врѣме очи-тъ ѝ имали пѣнѣ-тъ си силѣ, и виждали свѣршенно безъ помощь отъ очила. Въ най тежкы-тъ си страданія нито рѣчь отъ нетърпѣливость не продумала, но благодарны-тъ и състрадателны-тъ ѝ чувства нараснували до свѣршваніе-то на животъ-тъ ѝ.

Когато была близу до смърть-тъ почти всяка мысль ѝ была молитва, и въ молитвы-тъ си прѣпорѣчавала пріятелы-тъ си на Всемогущаго Бога. Като ѝ споменѣла една пріятелка много-то ней-

ны благодаренія и добры-тъ ѝ дѣла, тя отговорила: “Недѣй ми говори за таквызи празны нѣща, азъ съвсѣмъ ги отхвърлямъ и припаднавамъ долу прѣдъ кръсть-тъ.” Толкозъ было смиренюдріе-то на тѣзи женѣ която была ордіе на толкозъ голѣмо добро на родъ-тъ си.

Септемврий 7-ий 1833 тя издѣхнула и тихо прѣдала душѣ-тъ си Богу. Най послѣдня-та ѝ дума была “*радость, радость*” и несумѣнно душа-та ѝ вѣзнала въ бесконечнѣ-тъ радость на Божій Рай.

Когато четемъ списанія-та на тѣзи знаменитѣ господѣжъ, зачудвани сме на пространство-то и разновидность-тъ на прѣдметы-тъ имъ и на обширность-тъ и дълбочина-тъ на мысли-тъ които въ тѣхъ ся съдържаватъ. Едино нѣщо забѣлѣжвамы че колко и да сѣ различни тѣзи списанія, цѣль-та и намѣреніе-то на всички тѣхъ е улучшеніе-то и ползуваніе-то на чловѣка. Тѣзи цѣль тя пи-кога не е забравяла. Въ съчиненія-та си тя не украшава зло-то и не прави лукавство-то привлѣкателно чрѣзъ искусно-то си описваніе, и не вдѣхнува въ сърдце-то на млады-тъ таквызъ мысли за които трѣбува покаяніе.

Повече-то отъ списанія-та ѝ сѣ были за особнѣ-тъ ползѣ на нейный си полъ. Иосѣвали сѣ здраво ученіе и добры свѣты на жены-тъ върхъ вліяніе-то на женскы-тъ полъ, и на дипломатицы-тъ и народны-тъ мѣжје сѣ доказвали че устояваніе-то на народъ-тъ и бѣдѣщность-та му зависять отъ здравѣ и благочестивѣ отхранѣ на всички-тъ неговы дѣца. Така тѣзи съчиненія сѣ имали силно вліяніе всякъдѣ дѣто ся говори Англійскы-тъ языкъ; но прѣведены на другы языцы, распространявали сѣ почти по всячкый свѣтъ, едно вліяніе което ще трае, когато много другы, които не сѣ работили съ тѣзи высокѣ цѣль, ще бѣдѣтъ забравени.

НОВА ГОДИНА ВЪ КИТАЙ.

На новѣ гсдинѣ Китайцы-тъ приготвятъ въ храмовѣ-тъ си по единъ трѣпезѣ. На трѣпезѣ-тъ турять сеждѣ пѣлнѣ съ распалсны вѣглища. Отъ десно стои священникъ и чете нѣкакѣ молитвѣ надъ прѣклонитѣ колѣпа-та си вѣренъ:

отъ лѣвъ странѣ стои другъ священникъ и държи благовонны свѣщи които горятъ прѣдъ идолю-тѣ.

Всякъ новъ годинѣ, всякаква работа прѣстава, и всички-тѣ заведения ся затварятъ, и всички-тѣ Китайци тичатъ въ храмове-тѣ на идолю-тѣ и носятъ варакосаны парчета отъ хартиѣ, благовонны свѣщи и дребны монеты (пары).

Като влѣзатъ въ храмъ-тѣ отиватъ право при онѣзи страны дѣто има трѣпезы съсъ сѣдове; като стигнатъ тамъ хвърлятъ варакосаны-тѣ хартии въ огнь-тѣ като принесеніе на богове-тѣ; послѣ запалятъ благовонны-тѣ свѣщи и ги запоюватъ на шилесты гвоздіе нарочно за това направены; слѣдъ това изназаждатъ ся малко и колѣничатъ, и като турятъ на земи двѣ-тѣ си рѣцѣ прѣклянаятъ главѣ-тѣ си на рѣцѣ-тѣ; туй правятъ четьри пѣти и послѣ ставатъ, хвърлятъ по нѣколко дребны пары въ дискосъ-тѣ на священницы-тѣ и излизатъ радостни, че изпълнили длъжность-тѣ си, умилостивили богове-тѣ и уздравили за себе си добромыслие-то имъ и бѣдѣщее-то си благополучіе.

Бѣдни идолюпоклонници! Колко е помраченъ умъ-тѣ и окоравѣло сърдце-то имъ! и колко потребѣжъ иматъ отъ Евангелско-то просвѣщеніе и благодать-тѣ Христовѣ за да ги възвыси на положеніе-то на словесны-тѣ сѣщества, отъ което сѣ отпаднали!

ЛИСИЦА-ТА.

Лисица-та е животно толкозь общо, щото ся намѣрва почти по всички-тѣ свѣтъ, и често влиза и въ самы-тѣ градове и паланки и краде кокошки.

Лисица-та е животно много лукаво, за туй е и бѣлѣтъ на лукавство; прибѣгнува при много хитрости и срѣдства за да избѣгне отъ бѣдѣ-тѣ, или да завърши намѣреніе-то си.

Единъ земледѣлецъ, който ималъ голѣмъ кокошарникъ, съгледалъ че число-то на кокошки-тѣ всякой день ся смалява: сумнясалъ ся че крадецъ-тѣ е животно а не чловѣкъ, за туй рѣшилъ да причаква: и наистинѣ около зоры на утрѣнній-тѣ день, когато кокошки-тѣ, пуйки-тѣ, гѣски-тѣ и патки-тѣ излизатъ на пашѣ, земледѣлецъ-тѣ съгледалъ единъ

лисицѣ която отивала право къмъ къщѣ-тѣ, а като стигнала до оградѣ-тѣ, изгледала добръ мѣсто-то, послѣ ся управила тамъ отъ дѣто мыслила че ще заминатъ кокошки-тѣ и легнала както котка-распрострѣна на слѣнце-то: а да ся не уплаши ловъ-тѣ ѝ отъ неѣж ископала трапъ и съ опашкѣ-тѣ покрыва тѣло-то си съ прѣтѣ-тѣ, и чакала тамъ додѣ излѣзли кокошки-тѣ и паднѣли въ примкѣ-тѣ ѝ. Земледѣлецъ-тѣ рекъ да опыта ухыщреніе-та на крадецъ-тѣ, гонилъ ѣхъ додѣ ѣхъ принудилъ да остави грабнѣжъ-тѣ кокошкѣ за да избави себе си; гоненіе-то станало на едно равно мѣсто, щото земледѣлецъ-тѣ могъ да гледа бѣганіе-та и крѣшканіе-та на лисицѣ-тѣ; но тутакси ѣхъ загубилъ отъ прѣдъ себе си, и съ всички-тѣ си дългы диянія не можелъ да ѣхъ намѣри, додѣ, случайно като заминалъ по край едно мѣсто дѣто пасли кравы, видѣлъ лисицѣ-тѣ распрострѣлѣ ся на гърбъ-тѣ на една кравѣ.

Другий пѣтъ една лисица гонена отъ псета-та, и като видѣла че избѣгнуваніе-то ѝ е невъзможно, паднѣла, распрострѣна и присторила ся мъртва: псета-та ѣхъ хванали и ѣхъ занесли при господаря си, а той ѣхъ занесълъ при женѣ си, която желаяла да ѣхъ види, но тутакси като видѣла че ся намѣрва на безбѣдно мѣсто, скочила на нозѣ-тѣ си и исчезнала отъ очи-тѣ имъ, за удивленіе и ужасъ на онѣзъ дѣто были тамо.

Видове или разности отъ лисицы иматри. Лисицы-тѣ принадлежатъ на родѣтъ на животны-тѣ които приличатъ на псета, и който не е видѣлъ лисицѣ не може да ѣхъ различи отъ куче. На редкѣ нѣкоя да ся е опитомила; но и опитомена да е упазва лукавство-то и крѣвопійство-то си.

БЛАГОДѢЯНИЕ.

Единъ богатъ търговецъ въ градъ Бостонъ въ Америкѣ, който отъ простъ шевачъ станѣлъ търговецъ на шиты дрехы, прѣди малко ся поминѣлъ и въ завѣщаніе-то си е оставилъ единъ кассѣ отъ 3,000,000 доллары (равно съ 681,818 лир. тур.) за да ся основе нѣкакво си училище въ което сиромашкы мамы и жены да ся научатъ нѣкакво художе-

ство или рѣкодѣіе съ което самы да ся прѣпитавать. Тойзи благодѣтель като е ималъ въ службѣ-тѣ си много женскы работницы усѣщаль е голѣмѣ-тѣ нуждѣ що имали за едно таквозь заведение.

СУЕВѢРІЕ ИРЛАНДСКО.

Между други-тѣ Европейскы мѣста, които имахъ благодареніе и любопытство да посѣтѣхъ онѣзы годинѣ (говори списатель-тѣ на това повѣствованіе), бѣше и островъ-тѣ Ирландія, която съ Англіѣ и Шотландіѣ съвършава съединено-то царство на Великѣ Бретаніѣ.

Тойзи островъ ся населява най много отъ Католицы, и народъ-тѣ му съ много неучени и суевѣрци.

Както островъ Закинеѣ така и Ирландіѣ има си покровитель святець, чудотворецъ-тѣ Патрикія, който заради добры-тѣ си дѣла и святость-тѣ си вчинилъ ся е отъ Папскѣ-тѣ черквѣ между святы-тѣ.

Баснословягъ за този святець че когато живѣлъ той на земѣ-тѣ оскърбявалъ Ирландіѣ единъ лошъ звѣрь, подобенъ на Сфингѣ-тѣ на Фивейцы-гѣ, или жена която има долиѣ-тѣ странѣ на тѣло-то си отъ половинѣ-тѣ на долу подобно на ламѣ и крыла съ които летѣла.

Този звѣрь земаль отъ бѣдны-тѣ жители на островъ-тѣ всякѣ сутринѣ за яденіе по 30 млади, които погѣщаль заведиѣжь цѣлы.

Святый Патрикій, който былъ тогазы младъ, молилъ по първы-тѣ на островъ-тѣ да земѣтъ и него нѣкоѣ сутринѣ между 30, които ще изеде онзи звѣрь.

Слѣдующѣ-тѣ сутринѣ младый-тѣ Патрикій поставенъ былъ съ други 29 млади на опрѣдѣлено-то мѣсто, и слѣдъ малко Ирландска-та Сфинга излѣзла изъ водѣ-тѣ на езеро-то тамъ близу и дошла на мѣсто-то дѣто стояли жертвы-тѣ ѣ и отворила уста-та си та гы погѣщала всинаѣ заведиѣжь.

Младый-тѣ Патрикій былъ ся въорѣжилъ по напрѣдъ съ едно малко ножче, и тугакси като ся намѣрилъ въ коремѣ-тѣ на ламѣ-тѣ, начнѣлъ да ѣ рѣже съ ножче-то. Тази работа произведа страшенъ болежь на звѣрь-тѣ, който раздираль тогазы въздухъ-тѣ съ крыла-та си

и съ рыканія-та си, додѣ вече изнеможелъ отъ много-то теченіе на кръвь-тѣ и паднѣлъ полумертвъвъ на едно островче тамъ близу.

Помежду това младый-тѣ Патрикій разсѣклъ угробѣ-тѣ му съ ножче-то си и излѣзлъ, като избавилъ и други-тѣ си другари. Но прѣди да пристигне да го убіе, звѣрь-тѣ като ся избавилъ отъ товарѣ-тѣ си, литнѣлъ на въздухъ-тѣ и не ся видѣлъ вече, и отъ тогазы не дѣрзнѣлъ да досади на жители-тѣ.

Младый-тѣ Патрикій като ся намѣрилъ на онуй островче нападнахъ былъ тугакси отъ бесчетны зми; но дала му ся помощъ отъ небе-то Божія благодать и очистилъ островъ-тѣ отъ тѣзи зми. Съ истѣ-тѣ благодать можель да прѣмине като по сухо водѣ-тѣ между островче-то и сушѣ-тѣ при раскрепраны-тѣ си съотечественницы, и донеслъ добро-то извѣстіе за довършваніе-то на звѣрь-тѣ и на ядовиты-тѣ зми. За тѣзи работы и за други-тѣ му добры дѣянія вчиненъ былъ отъ тогазы въ ликъ-тѣ на святы-тѣ на Папскѣ-тѣ черквѣ и почита ся днесъ съ голѣмо уваженіе отъ народъ-тѣ. А онуй езеро и островче-то смѣтатъ ся като святы мѣста и отиватъ всякѣ годинѣ на посѣщеніе повече отъ 40 хыл. души.

Отъ тѣзи поклонници мнозина правягъ обороцы (обѣщанія) на святой-тѣ да стоятъ голи въ езеро-то зимно врѣме, други да възлизатъ на ближни-тѣ канары (скалы) и да ходятъ на колѣна-та си, и не наредко гледа челоуѣкъ кръвь-тѣ да тече, като ся кагерягъ тѣ, а други да правягъ друго за да угодятъ на святой-тѣ.

Мѣстоположеніе-то е живописно, за туй и много пѣтешественници отиватъ тамъ на посѣщеніе заради здравіе-то си или за расходъ и приносягъ не малко. Поклонници-тѣ вършатъ работы които не сѣ достойны никакъ за прѣдъ Бога, или по добрѣ да речемъ съвѣмъ небогоудны.

Само знаніе-то на Евангеліе-то може да въспре таквыѣ обычаи дѣто ся вършатъ и да гы възбрани да ся не въведѣтъ дѣто не сѣ познати, и длѣжность е на всякого Христіанина да ся труди за распространіе-то на право-то знаніе на Евангеліе-то. Въ нашѣ Българіѣ мѣчно

могътъ да ся намбръятъ попове или калу-
гери които знайтъ добръ Евангеліе-то!!

ЛЕКОВЪРІЕ-ТО.

Между лошы-тъ навъкновеніа на умъ-
тъ, които нападатъ на чловѣчскый-тъ
родъ може да ся приложи *сврзаніе-то*
внѣз отъ мъркж-тж и невсврзаніе-то
колкото трѣбва. И едно-то и друго-
то сж подь бѣдъ; защото едно-то зар-
карва къмъ суевѣрство, а друго-то къмъ
безбожество.

Въ исторіѣ-тъ на идолопоклонство-
то намбръмамы единъ примѣръ на леко-
вѣріе пространно много. Въ първо раз-
глеждане, нищо нѣма по чудно отъ туй
че най голѣма-та часть отъ чловѣче-
скый-тъ родъ, въ древни-тъ и въ на-
ши-тъ години, варди обычай-тъ да ся
кланя на идолы отъ камыкъ и отъ дър-
во, и види ся лишена и отъ обцій-тъ
умъ заради разсжженіе-то на толкозь
грубо заблужденіе. Право прочее про-
рокъ-тъ е рекъ за идолопоклонникъ-тъ,
“Храни ся съ пепель: измамено-то му
сърдце го е завело въ заблужденіе да
не може да избави душъ-тъ си, ни да
рече, Това въ десницъ-тъ ми не е ли
лъжа? Иса. 44; 20.

Главна-та причина на това заблужде-
ніе трѣбва безъ сумнѣніе да ся отдаде
на онуй растлѣніе което докарва чело-
вѣка да промѣни “истинъ-тъ Божій въ
лъжъ, и да ся кланя и служи повече на
сздание-то неже на Сздателя.” (Рим.
1; 25.) Но особенна-та сила на умъ-тъ,
който Сагана разврщава за собственъ
свожъ ползъ, е сила-та на навъкно-
веніе-то. Идолопоклонникъ-тъ вѣрва, че
идолопоклонство-то е право нѣщо, не
че има най малка истина въ това мнѣ-
ніе, което е противно на всяко право
слово, но защото ся е въспиталъ въ не-
го отъ дѣтскый възрастъ, и е навъкнѣлъ
толкозь въ лъжъ-тъ, като че бы была
истина, щото вѣрваніе въ нежъ, про-
тивно на това право слово и на по-
казателства-та, става почти нераздѣл-
на отъ него. Присъединява ся нѣкакъ съ
неговжъ-тъ организациѣ и тѣй изпълнява
еднж часть отъ есество-то му.

Нека не рече нѣкой че навъкновеніе-
то да вѣрва повече отъ колкото трѣбва,
да вѣрва противъ правый-тъ разумъ и

внѣз отъ прѣдѣлы-тъ на истинъ-тъ е
одно нѣщо маловажно и безъ поврѣдъ.
Суевѣріе-то е най якый-тъ врагъ на
добродѣтель-тъ и на доброденствіе-то
на чловѣка. Суевѣріе-то употрѣби нѣ-
кога противъ чловѣка “Началникъ-тъ на
въздушнъ-тъ власть.”

Кой не знае колко сж лѣтописи-тъ
на идолопоклонство-то пѣлни съ сла-
дострастіа и похоти, и сж напоени съ
рѣкы отъ кръвь, и колко неразлжно ся
сдружава суевѣріе-то съ фанатизмъ и
жестокость и между самы-тъ христіаны?

Христіанство-то е въ съвршенно съ-
гласіе съ право-то слово. Истины-тъ
му ся показватъ за съвршенно удовол-
ствіе на всякого искрениъ испытыва-
тель, чрѣзь стажлы-тъ и извѣстены-тъ
чудеса, чрѣзь изпълнили-тъ ся проро-
чества и най вече чрѣзь опытъ-тъ на
повѣрвалы-тъ съ истинжъ въ Сына Божія.

Нѣкои отъ сжщественны-тъ догмы,
върхъ които цѣло-то на системъ-тъ му
ся основава, сж и истинжъ много по вы-
соки отъ умственны-тъ чловѣчески си-
лы, защото ся относятъ къмъ таинства-
та на Сжщество Бескрайно, които щѣ-
хъ бы вѣчно утаены отъ насъ, ако това
само-то Сжщество не щѣше благоволи
да ги открие намъ; но и сега, като сж
открыты, само смиренный-тъ въ умъ
чрѣзь влияніе-то на Святаго Духа може
да ги разумѣ и оцѣни прилично.

Никоя обаче отъ тѣзи догмы не е
противна на право-то слово, нито клони
ни най малко да го завлече въ заблужде-
ніе: нищо, което е пріего съ чисто сърд-
це, не поврѣжда умъ-тъ съ природнъ-
тъ онѣзи силжъ, която принадлежи само
на истинжъ-тъ.

А какъ ся случва, щото толкозь мно-
зина да не сполучватъ да оцѣнятъ до-
казателства-та, върху които ся подпиря
Христіанство-то, и други като исповѣ-
двагъ божественно-то му происхожде-
ніе, отхвърлятъ по сжщественны-тъ и
по основателны-тъ му части? Тѣзи зли-
ны трѣбва да ся издирагъ въ гордость-
тъ на сърдце-то на чловѣка, въ при-
роднжъ-тъ му наклонность и любовь къмъ
тъмнинжъ-тъ и въ онова свое право, ко-
ею ны прави да ся доврѣмамы като че
нѣмамы нуждъ за Спаситель.

Но неслѣдственна-та причина на вси-
чко това е *навъкновеніе-то на онуй да*

върва нѣкой повече отъ колкото трѣ-
оба. “Надебелѣ сърдце-то на тѣзи лю-
діе и уши-тѣ имъ натѣгнѣхъ, и склопи-
хъ очи-тѣ си, да не гледать съ очи-
тѣ си и слушать съ уши-тѣ си и разу-
мѣють съсъ уста-та си и ся обѣрнѣтъ
и ся исцѣлять.” Иса. 6; 10.

Евреи-тѣ оставени были да паднѣтъ
въ безвѣріе за наказаніе на грѣхове-тѣ
си: съ други рѣчи, грабнѣта была отъ
тѣхъ онѣзи *благодать* чрѣзъ коѣкто са-
мо лековѣріе-то имъ по навѣкновеніе
можало да ся побѣди.

Въ толкозъ врѣме навѣкнѣли да ся не
довѣрять на Бога но да ся довѣрять
на челоуѣчески измышленія и прѣданія,
противъ които Исусъ Христосъ тогазъ
дойде да ся съпротиви на тѣхъ и да ги
съсыне: за туй когато дойде “не можа-
хъ да повѣрвать” въ смиренный-тѣ си
Спаситель. Чистота-та на поучаваніе-то
и множество-то на чудеса-та му прѣзрѣ-
ны станѣли и двѣ-тѣ, а крѣпко-то и
ясно-то доказателство нѣмало ни най
малко вліаніе въ тѣхъ.

ИСПЪЛНЯЙ ДЛЪЖНОСТЬ-ТЪ СИ.

Прави длѣжность-тѣ си всякой день
и всякой часъ; прави ѣж съ тѣрпѣніе;
прави ѣж добрѣ. Прави ѣж както когато
е господарь-тѣ ти прѣдъ тебе, и из-
вършваніе-то ѣ нека ти е въздаяніе. Да
не тя е грьжа да ли припознава свѣтъ-
тѣ или не, да ли тя хвалять за онуй
що си извършилъ или не; ты ся старай
всякога да испълняшь длѣжность-тѣ си.
Да ся не боишь отъ нищо друго само
отъ грѣхъ да ся боишь. Да не трепе-
ришь отъ нищо друго, само отъ грѣш-
ны и срамны работы.

— Христіанивъ ли си? попыталъ е-
динъ нѣкога едного дивъ Американца.

“Не съмь,” отговорилъ онзи, “азъ съмь
на ракіѣж-тѣ челоуѣкъ.”

Това може да ся уприличи по злоща-
стіе на хыляды отъ онѣзи които ся вы-
катъ христіане, като въ Цариградъ съ
околности-тѣ му има съ хыляды кърчмы,
и бесчетенъ свѣтъ катаденъ ги пълни.

— Споредъ нови-тѣ научны опытанія
които сѣ станѣли, продѣленіе-то на е-
днѣ свѣткавицѣ е една 1500-на часть
отъ секундѣ-тѣ.

СТИХОТВОРЕНІЕ.

“БРАТЕ, ПѢЙ..

1.

Брате, пѣй;

Сладко пѣй,

Не ся оскърбавай че свѣтъ-тѣ е кривъ,
Но все бодърствувай; бѣди тѣрпѣливъ;

Брате, пѣй;

Сладко пѣй!

Онзи който бодърствува,

Неговый духъ въ миръ почива,

Всякога съ веселѣжъ,

Брате, пѣй;

Сладко пѣй!

2.

Брате, пѣй;

Сладко пѣй!

Ако ты пѣтувашъ между планины,

Или си почивашъ съ драгы родины,

Брате, пѣй;

Сладко пѣй!

Тукъ да ли си между врагы,

Или между миль драгы;

Радостно, весело,

Брате, пѣй;

Сладко пѣй!

3.

Брате, пѣй;

Сладко пѣй!

Като си въ чуждинѣ или у дома,

Окрѣженъ съ дружинѣ, или самъ въ свѣта.

Брате, пѣй;

Напомняй си всяко мѣсто,

Че то ти е отечество,

И земля бащина.

Брате, пѣй;

Сладко пѣй!

4.

Брате, пѣй;

Сладко пѣй!

Богъ нашъ управява всичко за добро,

Който него слѣдва е далечъ отъ зло.

Брате, пѣй;

Сладко пѣй!

Ако ты си неговъ воинъ,

Той ще ти е щитъ всетраинъ

На тозъ свѣтъ и во вѣкъ.

Брате, пѣй;

Сладко пѣй!

Ив. А. Т.

Въ печатницѣж-тѣ на А. Минасіана
у Джамлѣж-ханѣ.